

Bart-Jan Walraven
advocaat

AANTEKENEN

De Minister van Infrastructuur en Milieu
t.a.v. mevrouw mr. H.C.M. Borman-Nijman
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Postbus 23434
3001 KK Rotterdam
T 010 307 09 68
M 06 25 53 97 85
F 084 87 25 365
info@walraven.legal
www.walraven.legal

Betreft: Aanvullend bezwaarschrift, verzoek om instemming met rechtstreeks beroep
Uw kenmerk: IENM/BSK-2016/267068

Rotterdam, 9 december 2016

Excellentie,

Bij brief van 18 oktober 2016 maakte cliënte, de Stichting Comité N65 Ondergronds Helvoirt, hierna: de Stichting N65, op nader aan te voeren gronden bezwaar tegen de mogelijk als besluit te beschouwen brief van de directeur Wegen en Verkeersveiligheid van uw ministerie van 25 juli 2013.

In dit pro forma bezwaarschrift werd toegelicht dat, indien de brief van 25 juli 2013 inderdaad als besluit zou moeten worden beschouwd, wat dan aan u zou moeten worden toegerekend, dit de Stichting N65 eerst duidelijk kon zijn uit het bij het bezwaarschrift gevoegde vonnis van de rechtbank Den Haag van 12 oktober 2016, dat de Stichting N65 vervolgens zo spoedig als redelijkerwijs kon worden verlangd bezwaar heeft gemaakt en dat derhalve sprake is van verschoonbare termijnoverschrijding, als bedoeld in artikel 6:11 van de Algemene wet bestuursrecht, hierna: Awb.

Bij brief van 14 november 2016 stelde u cliënte in de gelegenheid om binnen vier weken na dagtekening van deze brief de gronden van het bezwaar aan te vullen. De Stichting N65 verzocht mij om dat namens haar te doen. Ik zal in deze procedure verder optreden als de gemachtigde van de Stichting N65 en ik verzoek u om alle verdere correspondentie aan mijn adres te richten.

Bart-Jan Walraven
advocaat

De Stichting N65 stelt zich op het standpunt dat op een aantal locaties langs de N65 in Helvoirt sprake is van overschrijding van de grenswaarden voor PM10, NO2 en Benzeen, wat in strijd is met Richtlijn 2008/50/EU, zoals geïmplementeerd in de Wet milieubeheer.

Het standpunt dat dit niet het geval is, dat wordt ingenomen in de brief van 25 juli 2013, berust op een evident onjuiste uitleg van de bepalingen over waar moet worden gemeten en/of berekend of aan de grenswaarden wordt voldaan. In de sommatie aan de Staat om maatregelen te treffen van 21 augustus 2015, bijgevoegd als productie 1, wordt dit aangetoond.

De Stichting N65 wil bewerkstelligen dat op een juiste wijze wordt gemeten en/of berekend of aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit wordt voldaan en dat, indien daarbij overschrijdingen worden vastgesteld, wat in de visie van de Stichting N65 het geval zal zijn, de maatregelen worden getroffen die nodig zijn om daar een einde aan te maken.

In die civielrechtelijke procedure die heeft geleid tot het hiervoor genoemde vonnis van 12 oktober 2016 oordeelde de rechtbank Den Haag dat de Stichting N65 en de andere partijen die deze procedure voerden, niet-ontvankelijk waren in hun vorderingen omdat een met voldoende waarborgen omklede bestuursrechtelijke rechtsgang zou openstaan. De rechtbank oordeelde *“dat (i) de Belangenorganisaties, inclusief Comité N65, de mogelijkheid hebben om een hernieuwd handhavingsverzoek in te dienen bij de Minister en tegen de afwijzing daarvan bezwaar en beroep in te stellen, dan wel (ii) dat Comité N65 alsnog beroep kan instellen tegen de afwijzende beslissing van 25 juli 2013 van directeur Wegen en Verkeersbeleid op het handhavingsverzoek van Comité N65”*.

Om beroep te kunnen instellen, dient eerst bezwaar te worden gemaakt, maar artikel 7:1a, eerste lid, van de Awb biedt de mogelijkheid dat in het bezwaarschrift aan het bestuursorgaan wordt verzocht in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de bestuursrechter. In het derde lid van dit artikel is bepaald dat het bestuursorgaan kan instemmen met het verzoek indien de zaak daarvoor geschikt is.

In de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel dat tot deze bepaling heeft geleid, is daarover gesteld: *“Zoals in het kabinetsstandpunt evaluatie Awb is aangegeven is de regeling vooral bedoeld voor gevallen waarin in de primaire fase reeds een zodanig uitputtende gedachtwisseling tussen bestuur en belanghebbende heeft plaatsgevonden, dat de bezwaarschriftprocedure daaraan weinig of niets meer kan toevoegen, terwijl tevens vaststaat dat het besluit nog altijd in geschil is.”* (TK 2000/2001, 27563, nr. 3, p. 3)

Als hier al sprake zou zijn van een besluit, doet zich die situatie hier voor. In de civielrechtelijke procedure heeft reeds een zodanig uitputtende gedachtwisseling plaatsgevonden over het materiële geschilpunt, dat de bezwaarschriftprocedure daaraan weinig of niets meer kan toevoegen, terwijl tevens vaststaat dat het geschilpunt er nog steeds is.

Bart-Jan Walraven
advocaat

Daarbij gaat de Stichting N65 ervan uit dat alles wat in die procedure door de Staat als rechtspersoon is gesteld, volledig aan u als bestuursorgaan kan worden toegerekend. Dan kan worden geconcludeerd dat u vindt dat op de juiste wijze is gemeten en/of berekend of aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit wordt voldaan en dat er geen sprake is van overschrijdingen, terwijl de Stichting N65 vindt dat op onjuiste wijze is gemeten en/of berekend. Daarover moet een knoop worden doorgemaakt door een rechter.

Nu de burgerlijke rechter, overigens op aangeven van de Staat, meent dat de bestuursrechter dit moet doen, lijkt het de Stichting N65 voor beide partijen wenselijk dat het inhoudelijk geschil dan ook zo snel mogelijk wordt voorgelegd aan die bestuursrechter, in dit geval de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, aangezien, voor zover hier sprake is van een besluit, aangenomen moet worden dat dit besluit is gebaseerd op de Wet milieubeheer en de Afdeling bestuursrechtspraak op grond van artikel 20.1, eerste lid, van die wet de bevoegde bestuursrechter is.

Daarbij speelt ook een rol dat, nu sprake is van een geschil over de uitleg van de Europeesrechtelijke bepalingen inzake de wijze waarop de overschrijding van grenswaarden voor luchtkwaliteit wordt vastgesteld, de Afdeling bestuursrechtspraak, als hoogste bestuursrechter, kan zijn genoodzaakt kan zijn om prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie, gelet op het bepaalde in artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

In dit verband kan erop worden gewezen dat dit Hof van Justitie in zijn arrest van 25 juli 2008 in zaak C 237/07 (Janecek/Freistaat Bayern) over de voorloper van de huidige Europese Richtlijn 2008/50 heeft geoordeeld *"dat bij een dreigende overschrijding van de grenswaarden of alarmdrempels, particulieren die rechtstreeks worden getroffen, moeten kunnen bewerkstelligen dat de bevoegde nationale autoriteiten een actieplan opstellen, ook wanneer zij, krachtens nationaal recht, beschikken over andere mogelijkheden om deze autoriteiten maatregelen te doen uitvaardigen ter bestrijding van luchtverontreiniging"*. Gelet hierop is het belang dat de Europeesrechtelijke regels over de wijze waarop overschrijding van grenswaarden juist worden uitgelegd, evident.

Rechtstreeks beroep biedt de mogelijkheid om snel en zonder een overbodige herhaling van zetten een inhoudelijk eindoordeel te krijgen over het materiële geschilpunt, zonodig na een vragenronde bij het hof in Luxemburg. Ik ga ervan uit dat u dit vanuit het oogpunt van efficiency en proceseconomie even wenselijk vindt als de Stichting N65.

Namens de Stichting N65 verzoek ik u daarom om in te stemmen met rechtstreeks beroep.

Ik wijs er voor de goede orde op dat in de Memorie van Toelichting ook is gesteld dat er geen bezwaar tegen bestaat dat een verzoek om rechtstreeks beroep wordt gedaan bij aanvulling van de gronden, nadat eerst pro forma bezwaar is gemaakt (TK 2000/2001, 27563, p.8).

Bart - Jan Walraven
advocaat

Het verzoek wordt derhalve tijdig gedaan.

Voor de nadere onderbouwing van het standpunt van de Stichting N65 dat sprake is van overschrijding van de grenswaarden voor luchtkwaliteit en dat maatregelen dienen te worden getroffen om daar een einde aan te maken, verwijs ik naar de nadere toelichting die hierbij als productie 2 wordt overgelegd. Voorts verwijs ik ook naar wat namens de Stichting N65 naar voren is gebracht in de civielrechtelijke procedure. Het procesdossier veronderstel ik bij u bekend. Het is door de Stichting N65 ook online gezet op <http://www.n65.nl/Civiel/Civiele-Procedure.htm>. Mocht daar toch behoefte aan bestaan, dan kan het uiteraard worden overgelegd.

Het is op deze gronden dat, voor zover de brief van 25 juli 2013 als een aan u toe te rekenen besluit zou moeten worden beschouwd, de Stichting N65 u verzoekt dit besluit te herroepen, alsnog op de juiste wijze te meten en/of te berekenen of sprake is van overschrijding van de grenswaarden voor luchtkwaliteit en bij vaststelling van overschrijding de maatregelen te treffen die nodig zijn om daar een einde aan te maken.

Tevens verzoekt de Stichting N65 om een kostenveroordeling als bedoeld in artikel 7:15, tweede lid, van de Awb.

Tenslotte: wanneer onverhoopt niet wordt ingestemd met rechtstreeks beroep, verklaart de Stichting hierbij geen gebruik te willen maken van het recht te worden gehoord.

Hoogachtend,

B.J.W. Walraven.

Bart-Jan Walraven
advocaat

Productie 1

VAN DER FELTZ

a d v o c a t e n

AANGETEKENDE EN PER GEWONE POST

Staat der Nederlanden
Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Directoraat-Generaal Bereikbaarheid
Postbus 20901
2500EX Den Haag

Datum: 21 augustus 2015
Uw ref.: IenM/BSK-20913/202214
Onze ref.: 3891/GFE/gfe

T: 070-3131066
M: 06-51284644
E: vanderfeltz@feltz.nl

Betreft: Stichting comité N65 Ondergronds Helvoirt e.a.
(metingen en berekeningen luchtkwaliteit)

Mijne heren,

Tot mij wendden zich

- de Stichting Comité N65 Ondergronds Helvoirt
- de Stichting Klaor Loch Maastricht,
- de Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht en
- de Belangenvereniging Bewoners Hudsonlaan te Eindhoven (hierna ter bekorting teza-
men: de non gouvernementele organisaties, "de ngo's")

ter zake van de onder Uw verantwoordelijkheid uitgevoerde metingen en berekeningen ter bepaling van de luchtkwaliteitsnormen langs snelwegen in het bijzonder in het kader van de vaststelling en uitvoering van het nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit. Te Uwer informatie voeg ik de statuten en de inschrijvingen Kamer van Koophandel van de ngo's bij deze brief als bijlage 1. Er heeft zich de afgelopen jaren tussen één van de ngo's, namelijk de Stichting Comité N65 Ondergronds Helvoirt en Uw Ministerie een discussie afgespeeld, die onder meer heeft geleid tot Uw brieven van 25 juli en 3 september 2013 (bijgesloten als bijlagen 2 en 3) en enige bestuursrechtelijke procedures. Die procedures zijn uitgemond in uitspraken, die neerkomen op het oordeel, dat de Stichting Comité N65 Ondergronds Helvoirt niet met

Van der Feltz advocaten | Javastraat 22 2585 AN Den Haag | Postbus 85615 2508 CH Den Haag
T: +31 (0)70 31 31 050 | F: +31 (0)70 31 31 060 | E: info@feltz.nl | W: www.feltz.nl

Al onze werkzaamheden worden verricht krachtens een overeenkomst van opdracht, gesloten met de naamloze vennootschap Van der Feltz Advocaten N.V., gevestigd te Den Haag en ingeschreven in het handelsregister onder nr. 27364182. Op onze werkzaamheden zijn algemene voorwaarden van toepassing. Daarin is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen. De algemene voorwaarden zijn gedeponeerd ter griffie van de rechtbank te Den Haag onder nr. 40/2012 en worden op verzoek kosteloos toegezonden.

succes bij de bestuursrechter kan opkomen tegen de wijze waarop Uw ministerie bij de metingen rond de N65 uitvoering geeft aan de regelgeving.

In Uw brief van 25 juli 2013 aan de Stichting Comité N65 Ondergronds Helvoirt merkt U onder meer op:

“Daarnaast volgt uit de RbL dat toetspunten op minimaal 10 m van de wegrand geplaatst moeten worden tenzij een gevel dichterbij is gelegen.”

Ik neem aan dat “Rbl” staat voor de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007. Deze regeling bepaalt sedert 2008 in art. 25 (metingen):

Monsterneming (..) op plaatsen die sterk door het verkeer worden beïnvloed, gebeurt, voor zover mogelijk, op zodanige wijze dat de inlaatbuizen zijn gesitueerd op (...) niet meer dan 10 meter van de wegrand.

Art. 70 van de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 (berekeningen) luidt:

Bij het door middel van berekening vaststellen van concentraties van stikstofdioxide, zwevende deeltjes (PM10), lood, koolmonoxide en benzeen in de buitenlucht bij voor motorvoertuigen bestemde wegen worden concentraties bepaald:

- a. op een zodanig punt dat gegevens worden verkregen waarvan aannemelijk is dat deze representatief zijn voor de luchtkwaliteit van een straatsegment met een lengte van minimaal 100 meter;
- b. op niet meer dan 10 meter van de wegrand.

Ik ga ervan uit, dat a en b cumulatieve eisen zijn, die aan de berekeningen worden gesteld. Deze bepalingen zijn de implementatie van Richtlijn 2008/50/EG, bijlage III, die luidt, voor zover in dit verband van betekenis:

Onder A1: “Met uitzondering van de in punt 2 genoemde locaties, wordt de luchtkwaliteit overal beoordeeld overeenkomstig de in de hiernavolgende delen B en C vastgestelde criteria voor de plaats van de bemonsteringspunten voor vaste metingen. Voor zover de beginselen van de delen B en C relevant zijn voor het in kaart brengen van de specifieke locaties waar de concentratie van de desbetreffende verontreinigende stoffen wordt vastgesteld, zijn zij ook van toepassing wanneer de luchtkwaliteit wordt beoordeeld door middel van indicatieve metingen of modellering.”

Onder C: “Voor zover uitvoerbaar zijn de volgende overwegingen van toepassing (...)

- voor alle verontreinigende stoffen moeten de verkeersgerichte bemonsteringsbuizen tenminste 25 m van de rand van grote kruispunten en niet meer dan 10 m van de wegrand verwijderd zijn."

De ngo's maken uit deze bepalingen op, dat metingen dienen plaats te vinden op niet meer dan 10 meter van de wegrand en dat berekeningen ook moeten uitgaan van een positie op niet meer dan 10 meter van de wegrand. In Uw brief van 25 juli 2013, nog eens bekrachtigd in Uw brief van 3 september 2013 verklaart U - in ieder geval rond de N65 - te meten op punten verder dan tien meter van de wegrand. Naar het oordeel van de ngo's strijdt die praktijk met de regelgeving, zoals hiervoor geciteerd. Mocht sprake zijn van een misverstand, dan hoop ik dat U mij wilt berichten, dat U bij de bepaling van de luchtkwaliteit bij wegen die regelgeving wel respecteert en hoe dat gebeurt en in het verleden is gebeurd.

Voor zover geen sprake is van een misverstand en U bij de bepaling van de luchtkwaliteit bij de N65 bent uitgegaan van meet- en/of berekeningspunten op meer dan 10 meter uit de wegrand, achten de ngo's de wijze van uitvoeren van de Wet milieubeheer, titel 5.2 en de Regeling beoordeling luchtkwaliteit in strijd met de Richtlijn (die op dit punt zo concreet is dat zij geacht mag worden direct te werken, voor zover dat aan de orde zou zijn) en onrechtmatig jegens haar. De ngo's bejveren zich onder meer voor een verbetering van de luchtkwaliteit in hun omgeving. Meten op een grotere dan de voorgeschreven afstand kan - zoals algemeen bekend is - leiden tot een te rooskleurig beeld van de luchtkwaliteit ter plaatse. Dat zal er weer toe leiden, dat maatregelen, die wettelijk zijn voorgeschreven, althans wenselijk zijn bij overschrijding van de grenswaarden voor de luchtkwaliteit ten onrechte achterwege blijven. Om die reden hebben de ngo's een concreet en eigen belang heeft bij naleving van de regelgeving ter zake van het meten en berekenen van de luchtkwaliteit.

Aannemende dat geen sprake is van een misverstand, als hiervoor bedoeld, moge ik U verzoeken om mij uiterlijk vier weken na heden schriftelijk te bevestigen, dat U terugkomt op het gestelde in Uw brief van 25 juli 2013 ten aanzien van de meetpunten bij de N65 en dat U met nieuwe metingen en/of berekeningen op alle plaatsen waar in strijd met de regelgeving is gemeten, nieuwe metingen en/of berekeningen die wel in overeenstemming met de regelgeving zijn uitgevoerd de luchtkwaliteit ter plaatse zult vaststellen en wanneer blijkt van overschrijdingen van grenswaarden die in de wet voorgeschreven maatregelen zult nemen om daar voortvarend een einde aan te maken.

Voor zover van belang verwijs ik in dit verband nog naar de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 10 juni jl. (ABRvS 10 juni 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1837, JOM 2051/534, nr. 13.3) waarin wordt uitgesproken dat Nederland sedert 1 januari 2015 - ook voor projecten die zijn opgenomen in het NSL - de grenswaarden van de luchtkwaliteitsrichtlijn in acht moet nemen.

Ik houd mij graag bereid tot overleg. Mocht binnen de aangegeven periode van vier weken echter geen uitleg volgen of een bereidheid de situatie te corrigeren zoals hiervoor verzocht, dan sommeer ik U reeds voor alsdan de gevraagde correctie (metingen in overeenstemming met de ter zake geldende regels) aan te brengen. De ngo's hebben mij gevraagd om in dat geval haar verzoek aan de burgerlijke rechter ter beoordeling voor te leggen.

Hoogachtend,

b/a

G.C.W. van der Feltz

Bijlagen:

1. Statuten en inschrijving Kamer van Koophandel
 - a) Stichting Comité N65 Ondergronds Helvoirt
 - b) Stichting Klaar Loch Maastricht
 - c) Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht,
 - d) Belangenvereniging Bewoners Hudsonlaan te Eindhoven.
2. Brief ministerie van 25 juli 2013
3. Brief ministerie van 3 september 2013.

Bart-Jan Walraven
advocaat

Productie 2

Nadere toelichting op het bezwaarschrift van 18 oktober 2016

Onderaan de derde alinea van uw schrijven d.d. 25 juli 2013 deelt u mede dat: *“Daarnaast volgt uit de RBL dat toetspunten op minimaal 10 m van de wegrand geplaatst moeten worden tenzij een gevel dichterbij is gelegen. De door u berekende overschrijdingen op 1 m van de wegrand zijn niet in lijn met de RBL”*. Dit standpunt heeft u vervolgens herhaald in uw brieven uit 2013 op 3 september, 19 september en 2 december naast een uitlating in rechte op 12 februari 2014.

Uit het vervolg van deze klacht heeft u gemerkt dat die standpunten ons verbaasden. Uw Ministerie was daarna immers betrokken bij klachten bij de Raad van State (RvS) van diverse Brabantse belanghebbenden. Omdat de RvS steeds naar de civiele rechter verwees, werd de Staat tot slot gesommeerd door belanghebbenden uit Brabant, Maastricht en Utrecht tot een civiele procedure onrechtmatige overheidsdaad over uw standpunten.

- Uw minimaal 10 m standpunt is immers volledig in strijd met art. 25 van de Richtlijn Beoordeling Luchtkwaliteit 2007 (RBL) dat een letterlijke vertaling bevat van Bijlage III onderdeel C van de Richtlijn 2008/50/EG van 20 mei 2008 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa (Richtlijn). Die bepalingen maken overduidelijk dat getoetst moet worden ten minste 25 m van de rand van grote kruispunten en niet meer dan 10 m van de wegrand.
- Uw standpunt dat toetsen op 1 m van de wegrand niet in lijn zou zijn met de RBL wordt weerlegd door art. 5.19, lid 2, Wet Milieubeheer (WM). Dat artikel is een letterlijke vertaling van Bijlage III onderdeel A van de Richtlijn en stelt, kort samengevat, dat beoordeling van de luchtkwaliteit overal moet plaatsvinden in alle agglomeraties en zones behoudens een drietal locaties waar het publiek normaliter geen toegang heeft. Dus ook op 1 meter van de wegrand.

Pas na sommatie d.d. 21-8-2015 van advocaat van der Feltz in de civiele procedure van belanghebbenden uit Brabant, Maastricht en Utrecht stelt U zich in uw brief van 5 oktober 2015 voor het eerst op het standpunt dat voornoemde stellingname onjuist is. U deelt namelijk in de derde alinea mede dat: *“In gevallen waar het toepasbaarheidbeginsel of blootstellingcriterium aan de orde is, kan het dus voorkomen dat de beoordeling van de luchtkwaliteit op meer dan 10 meter van de wegrand plaats vindt”*. Dit toont aldus de onjuistheid aan van uw eerdere herhaalde stelling dat toetspunten op minimaal 10 m van de wegrand geplaatst moeten worden.

De Staat vertegenwoordigde uw Ministerie in deze civiele procedure. De reactie d.d. 2 augustus 2016 op de akte van 27 juni van advocaat van der Feltz bevat derhalve uw volgende verduidelijkingen over het toepasbaarheidsbeginsel en het blootstellingscriterium.

Aangenomen mag worden dat uw huidige standpunten worden weergegeven door onderstaande citaten uit die reactie onder:

- punt 2 over het toepasbaarheidsbeginsel dat verwijst naar art. 5.19, lid 2, Wet Milieubeheer (WM) en stelt: *“Het toepasbaarheidsbeginsel (art. 5.19, lid 2, Wet milieubeheer) brengt met zich mee dat geen beoordeling van de luchtkwaliteit plaatsvindt:*

a. op locaties die zich bevinden in gebieden waartoe leden van het publiek geen toegang hebben en waar geen vaste bewoning is;

b. op bedrijventerreinen/ terreinen van inrichtingen;

c. op de rijbaan en middenberm van wegen (tenzij voetgangers normaliter toegang hebben tot de middenberm).

In de conclusie van antwoord is toegelicht dat het toepasbaarheidsbeginsel afkomstig is uit Richtlijn 200B/50/EG en dat de toepassing die daaraan door de Staat wordt gegeven in vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is aanvaard”. Dit citaat is een onvolledige weergave van Bijlage III onderdeel A van de Richtlijn. De titel van dat onderdeel A luidt “Algemeen” en stelt ook, kort samengevat, dat beoordeling van de luchtkwaliteit overal moet plaatsvinden in alle agglomeraties en zones behoudens de hierboven onder a, b en c genoemde uitzonderingen waar het publiek normaliter geen toegang heeft en overeenkomstig de in de hiernavolgende delen B en C vastgestelde criteria. Onderdeel B Richtlijn behandelt macro situering en onderdeel C micro situering. Opgemerkt zij dat punt b. hierboven over bedrijventerreinen/ terreinen van inrichtingen onjuist is weergegeven. De volledige tekst onder b. luidt: “terreinen waarop een of meer inrichtingen zijn gelegen, waar bepalingen betreffende gezondheid en veiligheid op arbeidsplaatsen als bedoeld in artikel 5.6, tweede lid, van toepassing zijn;”

- punt 3 over het blootstellingscriterium verwijst naar art. 22 RBL en stelt: *“Het blootstellingscriterium (art. 22 Rbi 2007) brengt met zich mee dat meetpunten en rekenpunten alleen worden geplaatst op locaties waar personen kunnen worden blootgesteld aan luchtverontreinigende stoffen gedurende een periode die in vergelijking met de middelingstijd van de luchtkwaliteitseis die voor de betreffende stof geldt, significant is. In de conclusie van antwoord is toegelicht dat het blootstellingscriterium afkomstig is uit Richtlijn 200B/50/EG en dat de toepassing die daaraan door de Staat wordt gegeven in vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is aanvaard (2.40 t/m 2.49 cva)”. Dit is een vrij letterlijke vertaling van Bijlage III onderdeel B van de Richtlijn dat handelt over de situering van de bemonsteringspunten op macroschaal. Dat art. 22 RBL en Bijlage III onderdeel B van de Richtlijn alleen handelen over de situering van de bemonsteringspunten op macroschaal is echter weggelaten.*
- punt 4 over afstand tot de wegrand verwijst naar art. 25, lid 1 RBL met de opmerking: *“Op locaties waar het toepasbaarheidsbeginsel en het blootstellingscriterium niet van toepassing zijn, dient een beoordeling van de luchtkwaliteit plaats te vinden. Conform artikel 25, lid 1 j° 65 Rbi 2007 vindt deze beoordeling in het kader van de NSL monitoring plaats op punten die niet*

meer dan 10 meter van de wegrand verwijderd zijn". Dit is een onjuiste weergave van Bijlage III onderdeel C van de Richtlijn over situering van de bemonsteringspunten op microschaal.

De uitspraak van de rechtbank Den Haag in de civiele procedure bevestigde deels via verwijzingen naar de Richtlijn en de latere stukken voornoemde verduidelijkingen onder de punten 2 c.q. 3 maar weersprak voornoemde verduidelijking onder punt 4:

- onder rechtsoverweging 2.4 met verwijzing naar Bijlage III onderdeel A van de Richtlijn met als titel "Algemeen" in de laatste zin met *'De bepaling in artikel 5.19 lid 2 Wm wordt ook wel het "toepasbaarheidsbeginsel" genoemd.'*
- onder rechtsoverweging 2.5 met verwijzing naar Bijlage III onderdeel B van de Richtlijn met als titel "Situering van bemonsteringspunten op macroschaal" in de laatste zin met: *'De bepaling in artikel 22 van de Regeling wordt ook wel het "blootstellingscriterium" genoemd'*. onder rechtsoverweging 2.6 met verwijzing naar Bijlage III onderdeel C van de Richtlijn met als titel "Situering van de bemonsteringspunten op microschaal" week de Rechtbank af van voornoemde verduidelijking onder punt 4 (afstand tot de wegrand) met een letterlijk citaat uit de Richtlijn: *"1. Monsterneming bij de in artikel 22 bedoelde meetpunten voor de meting van concentraties (...) op plaatsen die sterk door het verkeer worden beïnvloedt, gebeurt, voor zover mogelijk, op zodanige wijze dat de inlaatbuizen zijn gesitueerd op: a. ten minste 25 m van de rand van grote kruispunten en b. niet meer dan 10 m van de wegrand verwijderd zijn. (...)".*

Een gedetailleerde tekstanalyse is derhalve nodig om de juiste interpretatie van de Richtlijn en daarmee ons verschil van inzicht te bepalen. Kort samengevat komt de interpretatie van de Staat in voornoemde reactie d.d. 2 augustus 2016 onder punt 3 over het blootstellingscriterium erop neer dat de Richtlijn onder Bijlage III onderdeel B zich kennelijk uitdrukkelijk beperkt tot macro situering en uw Ministerie dit via het NSL ten onrechte hanteert als aanwijzing voor micro situering op basis van art. 22 RBL.

Dit heeft als belangrijk gevolg dat het NSL op veel plaatsen verder toetst van de wegrand dan de beoogde 10 meter zoals de Richtlijn onder Bijlage III onderdeel A en C beoogde. Tekstueel is de oorzaak dat art. 22 RBL deze beperking tot macro situering niet vermeldt.

Daarmee is ook de Raad van State op het verkeerde spoor gebracht die kennelijk verzuimde uw blootstellingscriterium te toetsen aan de Richtlijn onder Bijlage III onderdeel B. Het is de Raad van State kennelijk ook ontgaan dat het haar verplichting is ingevolge 8. art. 267 VWEU onder b zich tot het HvJ EU te wenden inzake de juiste uitleg van Verdragen. Deze prejudiciële vragen zou u ook kunnen stellen. Het is u immers bekend dat dit interpretatieverschil belangrijke gevolgen heeft. Het NSL kleurt rood als het blootstellingsbeginsel wordt verlaten. Bij de juiste interpretatie zouden miljarden kostende infrastructurele investeringen in de afgelopen

jaren niet of anders zijn genomen.

Vandaar waarschijnlijk dat de Staat zich tijdens het tot stand komen van de Richtlijn zeer heeft ingespannen om het blootstellingscriterium geaccepteerd te krijgen hetgeen niet lukte. Dit blijkt uit de producties 9 a t/m d bij akte d.d. 27 juni 2016. In productie 9c valt de verklaring te lezen voor het niet aanvaarden van voornoemde – door de Nederlandse regering - voorgestelde maar verworpen amendementen. De Europese Commissie had immers de wens *“to maintain the ambition level balance with the required level of the protection of public health, as set by the original Commission proposal. Political agreement has been reached by a qualified majority, with Netherlands and Poland voting against, while Sweden abstained”*. De VROM-raad bevestigde dit zoals blijkt uit productie 9d.

Uw schrijven d.d. 25 juli 2013 refereerde aan ons handhavingsverzoek d.d. 30 mei 2014 aan B&W Haaren. Zoals hiervoor uiteengezet is de huidige situatie strijdig met de wettelijke voorschriften, niet alleen langs de N65 maar in het gehele land. Daarom handhaven wij ons verzoek om op korte termijn alle handhavingsmaatregelen te treffen om deze situatie spoedig te beëindigen. Voor zover nodig, verzoeken wij u expliciet om een rechtsoordeel uit te spreken waarom u niet gehouden zou zijn tot deze urgente handhavingsmaatregelen. Meer in concreto vullen wij dit eerdere verzoek nu aan met het dringende bezoek het NSL in lijn te brengen met de Richtlijn door het blootstellingsbeginsel in art. 22 RBL alleen nog toe te passen voor macro situering zoals Bijlage III onderdeel B van de Richtlijn voorschrijft.